

The influence of the words on a human, his/her consciousness, behavior, choice, etc. is considered from several points of view. For example, linguists together with biologists investigated that the word has a great impact on plants, animals and water. According to whether the influence was positive or negative, plants, animals and water reacted differently (from good words – mold and the taste of water was better, from bad – withered and the taste of water was worse). The phenomenon of psychological influence on a person is widely studied. This type of influence is seen as ‘penetration’ into the thoughts, feelings and actions of another person. In order for the goal to be achieved, the subject influencing the object must follow a certain plan; moreover, he/she can repeat it as many times as necessary. Manipulation is a type of psychological influence. A person who manipulates is called a manipulator, and a person who is manipulated is called an object of manipulation. Scientists distinguish between written and spoken manipulation. Moreover, we have found one more type – linguistic manipulation. It involves the study of the linguistic means used by a manipulator.

Motivation and inspiration are also types of influence, but they have a positive effect on the reader. It may seem that these concepts have identical meaning, but there is a little discrepancy between them. Motivation is the encouragement of a person to perform certain actions. Inspiration is connected with the inside world of people, their emotions and pleasure. That is why inspiration is often equated with Christianity, but it must be remembered that even such literature is written not only for Christians, but for all other readers. While reading such books, a person finds some inner peace and is also inspired to do good deeds. In turn, motivational literature contains more practical advice, as well as helps to find some strength and desire to achieve goals. Moreover, we also do not deny the fact that any literature can be both motivational and inspirational.

Finally, motivational literature has a positive impact on people, their consciousness, behavior, etc. Linguopragmatic peculiarities of such literature contain both the influence on the reader and also the stylistic devices and expressive means that are used in the texts.

REFERENCES

1. Бацевич Ф. С. Вступ до лінгвістичної прагматики. Київ: ВЦ «Академія», 2011. 304 с.

Бойко Т. М.

група МАМ–2 (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка)

Науковий керівник – доктор пед. наук, професор Задорожна І. П.

ФОРМУВАННЯ В СТУДЕНТІВ МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ГОВОРІННІ

Незважаючи на ґрунтовні дослідження різних аспектів оволодіння лексичною компетентністю вітчизняними та зарубіжними вченими, проблема оволодіння майбутніми фахівцями нелінгвістичних спеціальностей (у тому числі мистецьких) англomовною лексичною компетентністю для задоволення зростаючих потреб у спілкуванні залишається надзвичайно важливою в сучасній методиці.

Однією з причин цього є існування певного стереотипу, коли в студентів відсутні звички свідомої, зацікавленої роботи зі словом, навички і вміння індивідуального розширення словникового запасу, вживання нових лексичних одиниць в різних ситуаціях, які студенти часто замінюють вивченими раніше [1, с. 237].

Під рецептивними мовленнєвими лексичними навичками розуміють навички інтуїтивно-правильного впізнавання і розуміння іншомовної лексики на основі наявності в студентів лексичних зв'язків між зорово-графічною формою слова і пригадуванням його значення в безпосередньому зв'язку з іншими словами. Рецептивні лексичні навички базуються загалом на

дискурсивно-аналітичних діях, які призводять до встановлення значення тієї чи іншої одиниці. Відповідно студенти можуть визначити значення незнайомої лексичної одиниці за її словотворчими компонентами, контекстним оточенням, подібністю звучання зі словами української мови (наприклад, *to organize*) [1, с. 239].

Репродуктивні навички І. П. Задорожна визначає як навички правильного вживання іншомовної лексики в різних ситуаціях відповідно до реєстру мовлення. Аналітичний характер оволодіння репродуктивними лексичними навичками передбачає аналіз лексичних одиниць з погляду їх сполучуваності, імпліцитної соціокультурної інформації тощо [1, с. 239].

Для розробки методики формування англomовної лексичної компетентності в говорінні необхідно врахувати низку положень.

Словниковий запас людини високоорганізований і системний. На думку Дж. Айтчісон, кількість слів, якими володіє освічена людина, навряд чи менша за 50000, а може сягати і 250000. Такі великі цифри свідчать про впорядкований характер словникового запасу людини. Крім того, швидкість, з якою знаходять слова (наприклад, для носія мови потрібно 200 мілісекунд, щоб розпізнати слово) теж доводить існування високоорганізованого словникового запасу [2, с. 7]. Семантично близькі слова (поняття) зберігаються разом. Упродовж тривалого вивчення АМ в процесі нагромадження великого обсягу лексичного словника виробляється своєрідне «чуття мови». Нова англomовна лексика дуже швидко входить у систему із раніше засвоєною. На цьому етапі зазвичай не доводиться затрачати багато зусиль та часу на запам'ятовування нових слів. На такій стадії запам'ятовування зайвим стає багаторазове повторення та посилене довільне запам'ятовування, оскільки запам'ятовуванню підлягають і сприяють зв'язки між новими і засвоєними словами [2, с. 90].

Значення слів можуть бути повністю зрозумілі лише в єдності з культурою країни, мова якої вивчається. Відповідно проблеми в комунікації часто пов'язані не з порушенням мовних норм, а з незрозумінням національно-специфічних явищ культури інших країн [1, с. 239].

Для кращого запам'ятовування студентів потрібно навчати пошуку та аналізу імпліцитної лінгвосоціокультурної інформації, яка є в словах і може бути зумовлена історичними фактами, що слугували причиною виникнення певного явища (наприклад, *Houses of Parliament Sauce* – популярний вид коричневого соусу, який з'явився в 1895 році. Власник назвав його *HP*, оскільки чув, що його їдять в парламенті), особливостями англійського законодавства, впливом сучасних умов життя (наприклад, жінок дорожніх інспекторів часто називають *meter maids* – з пісні ансамблю *Beatles* – «*Lovely Rita – meter maid*») тощо [1, с. 239].

Необхідність повторення не викликає заперечень. Однак, що стосується оволодіння лексичною компетентністю, то повторення є особливо важливим через велику кількість матеріалу для запам'ятовування.

Причому психологічні експерименти, починаючи від досліджень німецького ученого Г. Еббінгауза, свідчать про більшу ефективність повторення з певними інтервалами порівняно з інтенсивним одночасним повторенням [3]. Результати дослідження, проведеного з учнями старшої школи, які вивчали слова французької мови як іноземної, показали, що в групі, де повторення нових лексичних одиниць здійснювалося протягом 10 хвилин впродовж трьох днів, результати були на 35 % вищі, ніж в групі, де учні інтенсивно повторювали нові лексичні одиниці за один день протягом 30 хвилин [1, с. 240].

Очевидно, що завданням викладача є створення умов ефективного оволодіння студентами програмним лексичним матеріалом, а також забезпечення вмінь та прагнення самостійно розширювати словниковий запас, який виходить за межі програмних вимог. Для цього студентів слід озброїти знаннями стратегій запам'ятовування лексичних одиниць, прийомів їх опрацювання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Задорожна І. П. Теоретико-методичні засади організації самостійної роботи майбутніх учителів з оволодіння англомовною комунікативною компетенцією: дис. ... доктора пед. наук : 13.00.02 / Київ. нац лінгв. ун-т. Київ, 2012. 770 с.
2. Aitchison J. Words in the Mind. An introduction to the Mental Lexicon. Oxford: T.J. Press Ltd, 1990. 229 p.
3. Greene R. L. Repetition and Spacing Effects. Learning and memory: a comprehensive reference; ed. by H.L. Roediger. Vol. 2: Cognitive psychology of memory. Oxford : Elsevier, 2008. P. 65-78.

Вігрова О. В.

група МАМ-2 (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка)
Науковий керівник – доктор пед. наук, професор Задорожна І. П.

ФОРМУВАННЯ В СТУДЕНТІВ ЛІНГВІСТИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ НАВЧАЛЬНО-СТРАТЕГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ГОВОРІННІ

Навчально-стратегічна компетентність – доволі сучасний феномен у методичній науці. Його сучасність не зменшує його вагомості, яка визначається необхідністю володіння навчальною та стратегічною компетентностями. Під навчальною компетентністю розуміємо здатність і готовність особистості до усвідомленого та ефективного самостійного управління навчальною діяльністю від постановки цілей до самоконтролю та самооцінки результатів [1, с. 36; 2, с. 88]. У свою чергу, стратегічна компетентність - це здатність компенсувати під час спілкування недостатність знання мови, нестачу мовленнєвого і соціального досвіду спілкування іноземною мовою [1, с. 36; 2, с. 88]. На основі вищезазначених визначень та результатів дослідження Ю. П. Гудими [1] навчально-стратегічну компетентність в говорінні розуміємо як здатність студента, який вивчає іноземну мову, усвідомлено, ефективно та самостійно вивчати мову та управляти процесом іншомовного спілкування, а також здатності мовця компенсувати в ході розмови недостатність знань, навичок та вмій, а також нестачу мовленнєвого досвіду.

Більшість зарубіжних науковців не розглядають стратегічну компетентність як компонент навчально-стратегічної. Такий підхід більше притаманний вітчизняним ученим.

Розглянемо детальніше стратегії, якими потрібно оволодіти студентам для успішного усного спілкування англійською мовою. Серед таких стратегій услід за І. П. Задорожною [2] та Ю. П. Гудиною [1] виділяємо:

Прямі стратегії:

- стратегії запам'ятовування, такі як: використання ключових слів, відтворення слів про себе, багаторазове перепитування слів і фраз, асоціації з рідною мовою тощо;
- когнітивні стратегії, наприклад: зіставний аналіз та порівняння з рідною мовою, підготовка можливих реплік для діалогу, використання клішованих фраз, контрольне перепитування, заміна окремих слів або фраз у процесі розмови та інші.

Непрямі стратегії:

- соціальні стратегії, такі як звернення за допомогою чи роз'ясненням, запитування з метою уточнення чи підтвердження інформації, кооперування з носіями мови чи більш досвідченими студентами, спілкування через Інтернет тощо;
- афективні стратегії, наприклад: зниження тривожності за допомогою самонавіювання та медитації, перегляд фільмів іноземною мовою, що вивчається, створення позитивних установок, подолання страху зробити помилку під час спілкування, самозаохочення, ведення щоденника вивчення іноземної мови;